

minden egybegyűjtött, kuporgatott és felhalmozott „kincs“. Salamon később így emlékezett erre a jövőjét megalapozó apai kincsgyűjtésre: „Mert én atyámnak fia voltam, gyenge és egyetlenegy... tehát tanított engem és mondá nékem: tartsa meg az én beszédemet a te elméd, hogy megtartván az én parancsolataimat, élj“ (Péld 4, 3—4).

Salamon valóra váltotta a hozzáfűzött, beléhelyezett szülői reményeket, álmokat és terveket. Sikerült felépítenie az Úrnak szentelt csodálatos templomot.

A sikeres, eredményes és boldog élet, amely a szülői életálmok megvalósulásáról tanúskodik a gyermek életében: sohasem tekinthető a véletlen művének. Benne vagy mögötte mindig ott van — szerényen meghúzódik — egy áldozatos apai vagy anyai élet jövőt álmódó és építő szolgálata, a „mindeneket megszerzek neki“ nekifeszülése, beleértve a gyermekkel és ifjúval való fokozott törődés — tanácsadás, lelki nevelés — áldozatvállalását is.

A dávidi példa tanulsága ma is érvényes. Ma is csak ott nőnek Isten dicsőségét hirdető módon emelt salamoni életek, ahol a szülők ily dávidi módon és értelemben álmódják, tervezik és alapozzák gyermekeik számára az eredményes jövőt, a boldog életet! Ámen.

KOVÁCS ISTVÁN

JÓSZÓVAL VAGY VERÉSSSEL?

1 Móz. 22, 12

A legtöbb felnőtt megdöbbenéssel vette tudomásul a szenzációszámbe menő hírt: Svédországban hosszas vita után törvénybe iktatták, hogy nemcsak a nevelők, tanárok, de maguk a szülők sem verhetik gyermeküket. A testi fenyítést — még ha saját gyermeke nevelése érdekében alkalmazza is a szülő — törvény bünteti.

Ahogy az új dolgokkal lenni szokott, voltak, akik megértéssel, helyeslően fogadták az új törvényt, míg mások — főként a szülők — olyan felháborodva és méltatlankodással vették tudomásul, mint akiket törvényes jogaik gyakorlásában korlátoztak.

Az új törvény körül fellángoló vita hevessége meghökkentő kissé, de az ellene kardoskodó felnőttek „megátalkodottsága“ is érthető, legalábbis első pillantásra. A testi fenyítés gyakorlata — és szülői joga — ugyanis évezredek óta hozzátartozik a gyermekneveléshez. Nemcsak a múltban, de ma is meglehetősen általánosan elfogadott vélemény, hogy a szülőnek joga van veréssel, testi fenyítéssel megtörni gyermeke akaratát. Úgymond: épp a gyermek érdekében.

Ami kétségtelen: minden szülőnek szembe kell néznie — legalább egyszer az életben — ezzel a kérdéssel. A felnőttek és ifjak közötti viszonyt, a szülő és gyermek kapcsolatát nem lehet mindig problémamentesen megoldani. A törvényszerűen bekövetkező súrlódások, ellentétek rendjén a szülőnek keresztül kell vinnie a maga akaratát nevelői céljainak megfelelően és gyermeke „rendes emberré“ formálása érdekében. De hogyan tegye ezt?! Jószóval, — vagy ha így „nem megy“: veréssel?

Ha a felvetett kérdésünkre való válaszkeresésünk rendjén fellapozzuk és tanulmányozni kezdjük a Bibliát, akkor — be kell ismernünk — nem kapunk egyöntetű és meghatározott választ, feleletet. Mit tegyen hát — hogyan döntsön és miként cselekedjen — az e kérdésben útbaigazítást kereső keresztény szülő? Csoda-e, ha bizonytalankodik, midőn még a Szentírásban is egymásnak ellentmondó véleményekkel találkozunk? „Nevond el a gyermektől a fenytéket — tanácsolja a Példabeszédek írója —, ha megvered őt vesszővel, meg nem hal.“ — Majd így folytatja: „Te vesszővel vered meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki“ (Péld 23, 13—14). Egy másik helyen pedig ezt olvassa: „Fenyítsd meg a te fiadat, és nyugalmat hoz néked, és szerezh gyönyörűséget a te lelkednek“ (Péld 29, 17). Aztán egy másik helyen ez áll: „Ne nyújtss ki a te kezdet a gyermekekre és ne bántsd őt!“ (1Móz 22, 12)

A haladó gondolkodású unitárius keresztény nem esik kétségbe, s nem marad tanácstalan az egymással ellentétes vélemények láttán. A kérdés helyes megválaszolása érdekében segítségül hívja a modern, gyermekneveléssel foglalkozó tudomány megállapításait; felhasználja a józan és meggondolt értelem által — a gyakorlati élet tapasztalataiból — leszűrt igazságokat, s mindenekfelett érvényesíteni kívánja a jézusi tanítás és példa szellemét. Ezek alapján szem előtt tarthatja a következő néhány — általános érvényű — megállapítást:

— A gyermeknevelés rendjén felmerülő kérdéseket, nehézségeket nem lehet testi megfenyítéssel megoldani. A verés nem megoldás. Sőt, ott, ahol már verésre kell „fanyalodni“, ott a nevelésben már előzetesen hiba történt. Ott már elrontottunk valamit. Miért akarnánk az elkövetett hibát újabb nevelői tévedéssel tetézní?

— A „verés lélektanához“ hozzátartozik az a tény is, hogy a testi fenytés összetöri a gyermek lelkét. A veréstől való félelem, a durvaság és a megalázottság érzése életre szóló sebeket üthet rajta. De a szülőt is megalázza saját gyengeségének beismerése.

— Szigorúnak lenni — verés nélkül is lehet. „A szép szó, amely megver — békés fegyver.“ Jószóval — a gyermek esetében is — mindig többre lehet menni, többet lehet elérni! „A gyermekeknek nagyobb szükségük van a példaképre, mint a fenytékre.“

— Ady Endre írta: „Elfelejtjük mindig, hogy gyermekeink is emberek. A csikónak szabad lónak lennie, a bocit is marhának látjuk, csak a gyermekben nem akarjuk meglátni a kis embert, akinek vére van, agyveleje van. Idegei, vágyai, eszméi, örömei, fájdalmai vannak...“ — Méltánytalan dolog — gyermekekre és szülőre egyaránt megalázó — a kisebb és gyengébb embert erőszakkal megtörni. Az embertárs iránti köteles szeretettel semmiképp sem összeegyeztethető. Alighanem a természet rendje, de számunkra a jézusi példa figyelmeztetése is, hogy ne a türelmetlen felnőtt „óriás“, hanem a gyöngye „kis ember“ pártján álljon az ember.

— Nekünk hinnünk kell abban, hogy a megértés és türelem, a szelídség és jóság, a jézusi szeretet szelleme és gyakorlata e téren is feltétlenül diadalra jut az elszabadult indulatok, az erőszak és durvaság szellemével és gyakorlatával szemben. Nekünk hinnünk kell abban, hogy

jézusi eszközökkel és módszerekkel többre és előbbre lehet jutni — a gyermeknevelés terén is —, mint durvasággal, veréssel. „Ne nyújtsd ki a te kezedet a gyerekekre és ne bántsд őt!“ Neveld — s fegyelmezd, ha kell — jószóval, mely ha „megver“, akkor is békés fegyver. Ámen.

KOVÁCS ISTVÁN

„SZÖLJ EGY SZÖT...“

Lk 1, 42; 2, 51—52

Édes anyanyelvünk szóhasználatában is megnyilvánul a divat hatása. Megfigyelhető, hogy vannak szavaink, amelyek idővel „kimennek divatból“ — kikopnak, egyre ritkábban használjuk őket. Helyüket átveszik, illetve betöltik más, újabb, úgymond: divatosná lett, divatba jött szavak.

Nem is olyan régen a gyermekét szíve alatt hordozó nőt, a leendő anyát még „áldott állapotban levő“-nek neveztük. Ma már gyakrabban hallani a divatosná lett kifejezést: „terhes asszony“.

A szavak divatjának jelenségével talán csak az íróknak és hivatásos nyelvészeknek kellene foglalkozniuk, ha a divat jelenségei mögött nem lenne, nem húzódná meg mindig egy nagyon is figyelemreméltó magatartás és gondolkodásmód. Mert szavaink sok mindent elárulnak rólunk. Többet, mint gondolnánk. Tükörözik a mögöttük meghúzódó embert, annak érzés- és gondolatvilágát.

Áldott állapotnak nevezni azt, amikor az anya szíve alatt hordozza gyermekét: szép és megható kifejezés. Az igazi felfogás mindig gyermekáldásról beszél. A gyermeket áldásnak, Isten áldásának tekinti, tartja, mert hiszi azt, hogy a világon mindennek van célja, rendeltetése, betöltésre váró hivatása, amiért létezés adatott neki. A gyermek is valamilyen isteni terv csirája. Növekedésében, emberré formálódásában megvalósul egy isteni terv. A csirából kibontakozik és a kiteljesedés útjára lép az isteni célgondolat.

Amit Isten „gondol“ — az mindig jó. Az mindig áldás. Áldott minden gyermek, mert Isten küldötte, mert Isten elgondolt vele valamit.

Es „áldott vagy te az asszonyok között“ — mert áldott minden anya, minden anyává lett nő, akinek lelke megsejti és megéri ezt. Áldott állapotnak tekinti és érzi az anyaságot, mert szíve alatt hordozza Isten gondolatának egy csiráját, amelyben benne feszül a kiteljesedni kész isteni terv, hogy az életben áldás legyen. De örvend és boldog is az, aki áldott állapotnak tekinti és érzi anyagását, nemcsak mert Istentől kapott küldetést, magasztots hivatást lát benne, hanem mert szeretet-szolgálatával hozzájárulhat Isten teremtő elgondolásának megvalósulásához. Mert Isten munkatársa lehet valami jónak életrehívásában, áldássá teljesedésében. E felismerés önfelelt boldogságát juttatja kifejezésre a Szentírás szava: „Áldott vagy te az asszonyok között!“

— Az így kapott kép — Lk 1, 19 alapján — még ezzel egészül ki, illetve válik teljessé: „Mária pedig mindez ígéket megtartja, és szívében forgatja vala.“